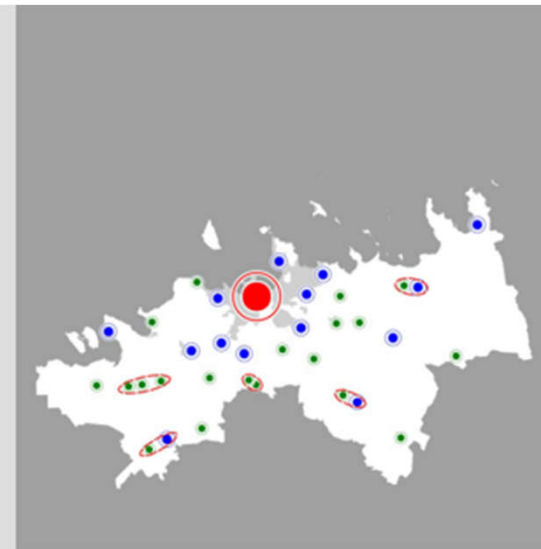

Harju maakonna arengustrateegia 2035+

IDA-VIRU ARENGUFOORUM

22.11.2018 JÕHVI KONTSERDIMAJAS
JOEL JESSE

Arengustrateegia koostamise ajakava ja tegevused

- Avaseminar – 03.05.2018
- Valdkondlikud töötoad:
 - Tegus rahvas – 07.06.2018
 - Kvaliteetne elukeskkond - 12.06.2018
 - Tasakaalustatud ruumimuster – 13.06.2018
- Strateegia tööversiooni koostamine – juuni kuni august 2018
- Strateegia tööversiooni arutelu kõikide valdkondade esindajatega (töögruppide ühine seminar) – 04.09.2018
- Strateegia tutvustamine HOL volikogus – 19.09.2018
- Strateegia avalik väljapanek – 01. kuni 15.10.2018
- Strateegia heakskiitmine Harju maakonna arengunõukogus – 30.10.2018
- Strateegia heakskiitmine HOL volikogus – 21.11.2018
- [Strateegia menetlemine kohalike omavalitsuste volikogudes – 26.11.2018 – 15.01.2019](#)

Strateegia ülesehitus

1. Harju maakonna väljakutsed

- 1.1 Rahvastik ja asustumuster
- 1.2 Avalikud teenused
- 1.3 Tööhõive ja majandus

2. Harju maakonna arengustrateegia 2035+

- 2.1 Strateegia
- 2.2 Tegus rahvas
- 2.3 Kvaliteetne elukeskkond
- 2.4 Tasakaalustatud ruumimuster

3. Strateegia täitmine ja seire

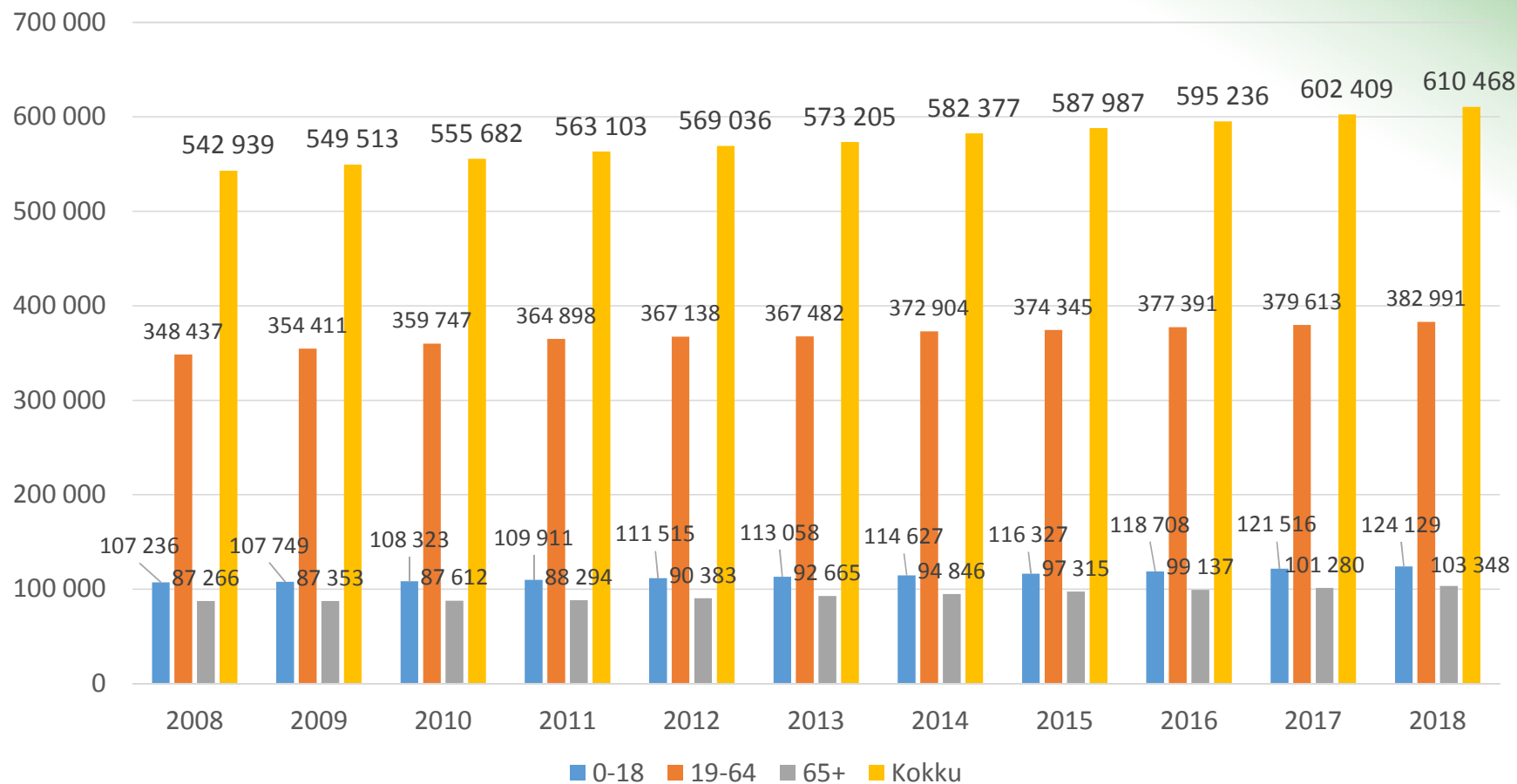
4. Sidusus teiste arengudokumentidega

Lisa 1. Maakonna tegevuskava

Lisa 2. Kohalike omavalitsuste investeeringute kava

Harju maakonna rahvastik 2008-2018

Harju maakonna KOVide rahvastik seisuga 1.01.2018

	lapsed 0-6	%	lapsed 7-18	%	tööealised 19-64	%	eakad 65+	%	Rahvaarv KOKKU
Anija	443	7,0%	797	12,7%	3 774	60,0%	1 272	20,2%	6 286
Harku	1 496	10,4%	2 614	18,2%	8 644	60,2%	1 602	11,2%	14 356
Jõelähtme	560	8,7%	911	14,2%	4 036	62,8%	917	14,3%	6 424
Keila linn	974	9,8%	1 478	14,8%	5 932	59,6%	1 572	15,8%	9 956
Kiili	548	10,3%	1 023	19,3%	3 235	61,0%	496	9,4%	5 302
Kose	631	8,8%	1 012	14,1%	4 315	60,0%	1 238	17,2%	7 196
Kuusalu	485	7,4%	944	14,4%	3 914	59,8%	1 204	18,4%	6 547
Loksa linn	107	4,0%	266	10,0%	1 606	60,3%	684	25,7%	2 663
Lääne-Harju	899	7,0%	1 673	13,0%	7 887	61,2%	2 422	18,8%	12 881
Maardu linn	1 017	6,5%	1 722	11,0%	10 194	64,8%	2 789	17,7%	15 722
Raasiku	465	9,2%	785	15,5%	3 003	59,5%	797	15,8%	5 050
Rae	2 600	14,5%	3 237	18,0%	10 674	59,4%	1 457	8,1%	17 968
Saku	1 017	10,3%	1 791	18,2%	5 742	58,2%	1 314	13,3%	9 864
Saue	2 125	9,8%	3 553	16,4%	12 859	59,2%	3 174	14,6%	21 711
Tallinn	33 181	7,4%	50 268	11,2%	285 424	63,6%	79 885	17,8%	448 758
Viimsi	2 024	10,2%	3 483	17,6%	11 752	59,4%	2 525	12,8%	19 784
KOKKU	48 572	8,0%	75 557	12,4%	382 991	62,7%	103 348	16,9%	610 468

Harju maakonna arengustrateegia 2035+

- Strateegia aluseks on piirkonna **pikaajaline visioon ning kolm strateegilist eesmärki.**
- Strateegia rakendamine toimub läbi **kolme tegevussuuna – tegus rahvas, kvaliteetne elukeskkond ja tasakaalustatud ruumimuster.**
- Kõigi suundade raames rakendatavad strateegilised tegevused on jaotatud kolme tasandi vahel: **riiklik, regionaalne ja kohaliku omavalitsuse tasand.**
- *Arengustrateegia lisana koostatakse valdkondlik tegevuskava, mis on jaotatud viieks valdkonnaks – avalikud teenused, tehniline taristu, majandus ja ettevõtlus, keskkond, turism ja üldine maakonna mainekujundus.*

Harju maakonna arengustrateegia 2035+ visioon

Harju maakond on Põhja-Euroopa targa majanduse süda, siin on suurepärane elukeskkond ning kiired ja mugavad ühendused kogu maailmaga.

Harju maakonnast on kujunenud Põhja-Euroopa tõmbekeskus ning Tallinna ja Helsinki arengupotentsiaal on realiseerunud kaksiklinnana. Piirkonda iseloomustab teadmismahukas majandus, sh tark tootmine ja kõrge lisandväärtusega teenused. Harju maakonna elukeskkond on turvaline ja roheline, kaasaegsed ja kõrgel tasemel teenused on kättesaadavad kõigis piirkondades. Maakonnas on rahulolevad, uuendusmeelsed ja tegusad inimesed ning kodukohta ja kultuuri väärtustav kogukond. Harju maakonnal on kiired, keskkonnasõbralikud ja mugavad ühendused nii teiste riikidega, ülejäänud Eestiga kui ka maakonnasiseselt. Harju maakond on kogu Eesti arenguvedur.

Harjumaal on hea!

Arengustrateegilised eesmärgid

- Harju maakond on rahvusvaheliselt hinnatud uue majanduse ja innovatsiooni keskus, mille suurim väärtus on siinsed inimesed ja kogukonnad.
- Harju maakonnas on Läänemere regiooni parim elukeskkond - turvaline, roheline, kestlik ning kaasaegsete töökohtade ja teenustega.
- Harju maakonnas on kiired, mugavad ja keskkonnasäästlikud ühendused nii välisriikide ja ülejäänud Eestiga, kui ka maakonna siseselt.

Tegevussuunad

- Valdkond „**Tegus rahvas**“ - tegevussuuna fookuses on õnnelikud, terved, haritud, ettevõtlikud, muudatustele ja uutele teadmistele avatud inimesed ning kodukanti väärtustavad aktiivsed kogukonnad.
- Valdkond „**Kvaliteetne elukeskkond**“ - tegevussuuna raames keskendutakse avalike teenuste paremale korraldamisele ja koostöölahendustele.
- Valdkonna „**Tasakaalustatud ruumimuster**“ - tegevussuuna keskmes on olulise mõjuga taristu pikaajaline planeerimine, sh eri transpordiliikide kasutamine ja ühendused ning suuremamahulised taristuobjektid.

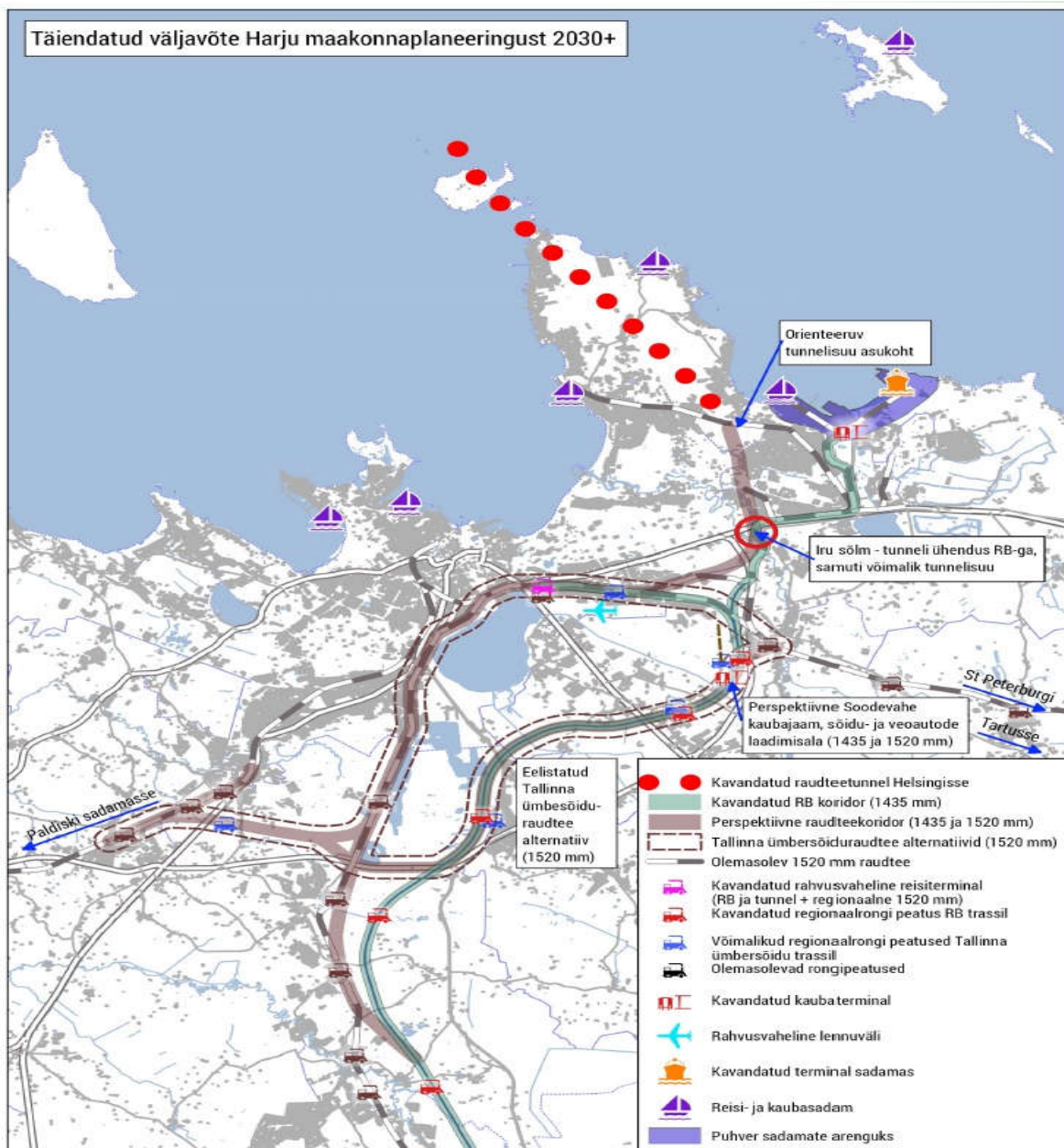
Läbivad printsiibid

- **Hoolivus** – inimesed on hoolivad iseenda ja teiste suhtes, kõiki koheldakse võrdselt ning kõik inimesed on aktiivselt ühiskonda kaasatud.
- **Tasakaal** – Harju maakonna arenguid kavandatakse nii, et säiliks tasakaal loodus-, elu- ja ettevõtluskeskkonna vahel ning erinevate sektorite vahel nagu tööstus, teenused, põllumajandus ja turism. Olulised on kõigi vanuse- ja huvigruppide vajadused. Maakonda iseloomustab tasakaalustatud ruumiline ja piirkondlik areng ning säästev tarbimine.
- **Piirideta koostöö** – Harju maakonna arengupotentsiaali rakendamine toimub koostöös avaliku, era- ja kolmanda sektoriga. Koostöö piirkonna siseselt, riigisiselt teiste piirkondadega, Helsinki-Uusimaa maakonnaga, teiste Läänemere regiooni partnerite ning muu Euroopa ja maailmaga toimub kõigi eesmärkide ning tegevussuundade lõikes.
- **Uuenduslikkus** – Harju maakonnas tegutsevatel inimestel ja organisatsioonidel on julgus katsetada asju uuel viisil ja olla eestvedaja. Maakonnas ollakse avatud uutele tehnoloogiatele, ärimudelitele ja lähenemistele. Harju maakond on innovatsiooni eestkõneleja Läänemere regioonis.

Harju maakonna teedevõrk ja liiklustihedus

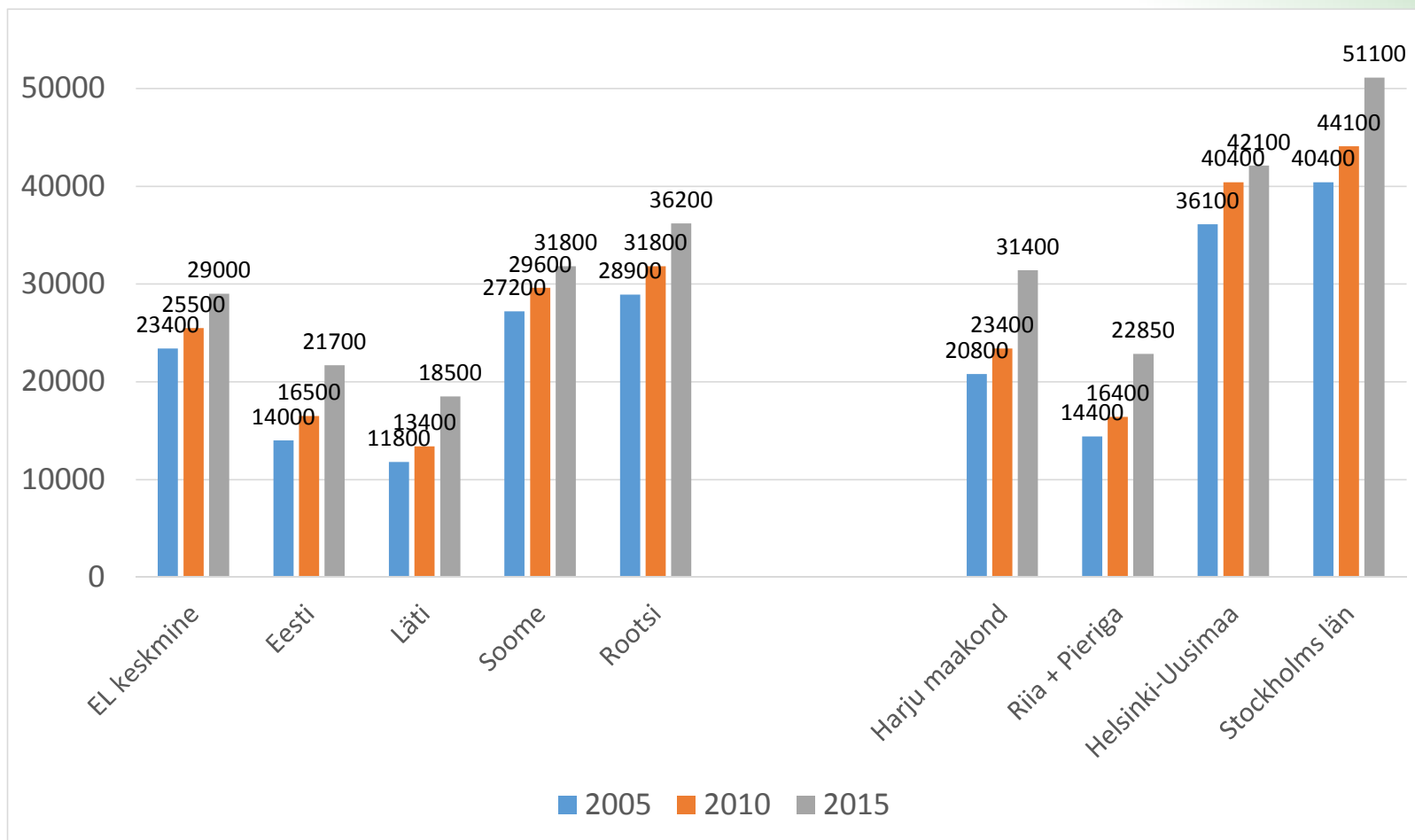

Täiendatud väljavõte Harju maakonnaplaneeringust 2030+

Harjumaa olemasolevad ja kavandatud olulisemad infrastruktuuriühendused (maakonnaplaneering 2030+)

SKP elaniku kohta (Eurostat)

Kokkuvõte Harju maakonna ees seisvatest väljakutsetest:

- kohanemine rahvastiku muudatustega, sh vananemisega, ja avalike teenuste korraldamine sellest lähtuvalt
- maakonna sisemiste sotsiaalmajanduslike erisuste vähendamine, mis aitab saavutada regionaalselt tasakaalustatumat arengut ja parandada avalike teenuste osutamist piirkondades.
- haridusinnovatsiooni, teadus- ja arendustegevuse kasv avalikus ja erasektoris, mis aitab kaasa erisuste vähendamisele Läänemere pealinnade piirkondadega, suurendades seeläbi Harjumaa ja kogu Eesti rahvusvahelist konkurentsivõimet
- kiirete ühenduste rajamine ja eri transpordiliikide integreerimine maakonna sisemise tasakaalustatuse ja rahvusvahelise konkurentsivõime parandamiseks (nt Helsinki–Tallinna kaksiklinna potentsiaali arendamine)
- kasvuhoone- ja heitgaaside vähendamine energiamajanduses ja transpordis, mis aitab tagada säästlikku arengut.

Tegevussuund: TEGUS RAHVAS

Eesmärk: Harju maakond on rahvusvaheliselt hinnatud uue majanduse ja innovatsiooni keskus, mille suurim väärtus on siinsed inimesed ja kogukonnad.

Indikaator	Algtase	Soovitud tase 2035
Tervena elatud aastad (maakonna lõikes)	2016. Mehed 57 Naised 59	Mehed 60 Naised 63
Maakonnasiseste sotsiaalmajanduslike erisuste vähenemine (ettevõtlusaktiivsus ja töötasu erinevus kordades kõrgeima ja madalaima näitaja vahel)	2017. Ettevõtlusaktiivsus 3,6 korda Brutotöötasu 1,6 korda	Ettevõtlusaktiivsus 2,0 korda Brutotöötasu 1,2 korda
SKP võrdlus naaberriikide pealinnaregioonidega (SKP erinevus inimese kohta kordades)	2016. Tallinn + Harjumaa 1 Helsinki + Uusimaa 1,3 Stockholmslän 1,6 Riga+Pieriga 0,7	Tallinn + Harjumaa 1 Helsinki + Uusimaa 1,1 Stockholmslän 1,3 Riga+Pieriga 0,7
Talendiindeks (The Global Talent Competitiveness Index)	2018. 22. koht (Soome 8., Rootsi 4.)	Eesti koht TOP 15.

Tegevussuund: KVALITEETNE ELUKESKKOND

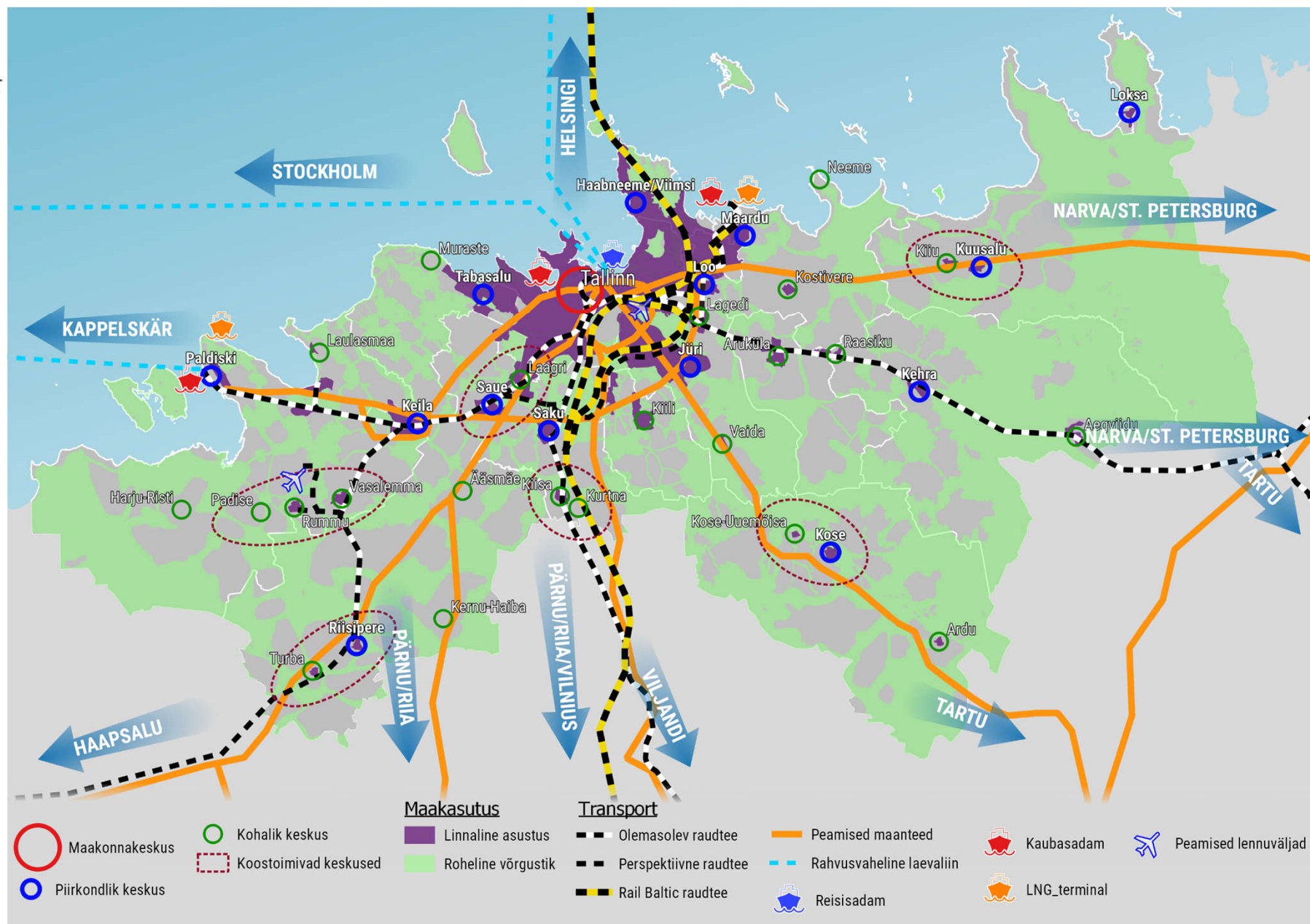
Eesmärk: Harju maakonnas on Läänemere regiooni parim elukeskkond - turvaline, roheline, kestlik ning kaasaegsete töökohtade ja teenustega.

Indikaator	Algtase	Soovitud tase 2035
OECD parema elu indeks (Life satisfaction index)	2016. Eesti 33.koht (Läti 31., Soome 6., Rootsi 9.)	Eesti koht TOP 15.
QS Ülikoolide indeks	2017. TTÜ 650	TTÜ koht. TOP 300.
Elanike rahulolu kohalike avalike teenustega	Algtase selgub uuringu läbiviimisel (prognoositav läbiviimise aeg 2019)	Olukord võrreldes algtasemega on kriteeriumite lõikes paranenud
Ühistranspordi (ÜT) osakaal töökäijatest	2012. 22,8%	50%

Tegevussuund: TASAKAALUSTATUD RUUMIMUSTER

Eesmärk: Harju maakonnas on kiired ja keskkonnasäästlikud ühendused nii välisriikide ja ülejäänud Eestiga, kui ka maakonna siseselt.

Indikaator	Algtase	Soovitud tase 2035
Taastuenergia osakaal moodustab energia lõpptarbimises (Eurostat)	2016. Eesti 28,8%) (EL keskmine 17%, Soome 38,7%, Rootsi 53,8%, Läti 37,2%)	Eesti 50%
Rohelise linna indeks (The European Green City Index)	2009. Tallinn 23. koht (Stockholm 2., Helsinki 7., Riia 15.)	Tallinna koht TOP 15.
Siseriiklikud ja rahvusvahelised ühendused (sõiduaeg, ühenduste arv)	2018. Tallinn – Tartu 2 h (rong) Tallinn - Narva 2,5 h (rong) Tallinn - Peterburg 6 h (rong) Tallinn-Riia – Tallinn-Helsinki 2h (laev) Tallinna lennujaam 25 regulaarset sihtkohta	Tallinn - Tartu ca 1h Tallinn - Narva ca 1h Tallinn - Peterburg ca 2 h Tallinn-Riia ca 2 h Tallinn Helsinki 0,5 h (tunnel) 50 sihtkohta

Edasine ajakava

September	Strateegia ja tegevuskava täiendamine vastavalt tagasisidele
26. november – 15. jaanuar 2019	Strateegia heakskiitmine KOV volikogude poolt
15. jaanuar 2019	Arengustrateegia vastu võtmise lõpptähtaeg
jaanuar – veebruar 2019	KOV-d esitavad oma objektid tegevuskavasse (lisa 1 ja lisa 2)

Harju maakonna arengustrateegia 2035+ eelnõu on leitav HOL koduleheküljelt
- <http://hol.ee/harju-maakonna-arengustrateegia-403>

TÄNAN KUULAMAST!
Joel Jesse
Harjumaa Omavalitsuste Liit

www.hol.ee